

Hádegishólar

Verndarflokkur: Bæjarvernd

Verndarforsendur: Menningarminjar, ísaldarmenjar

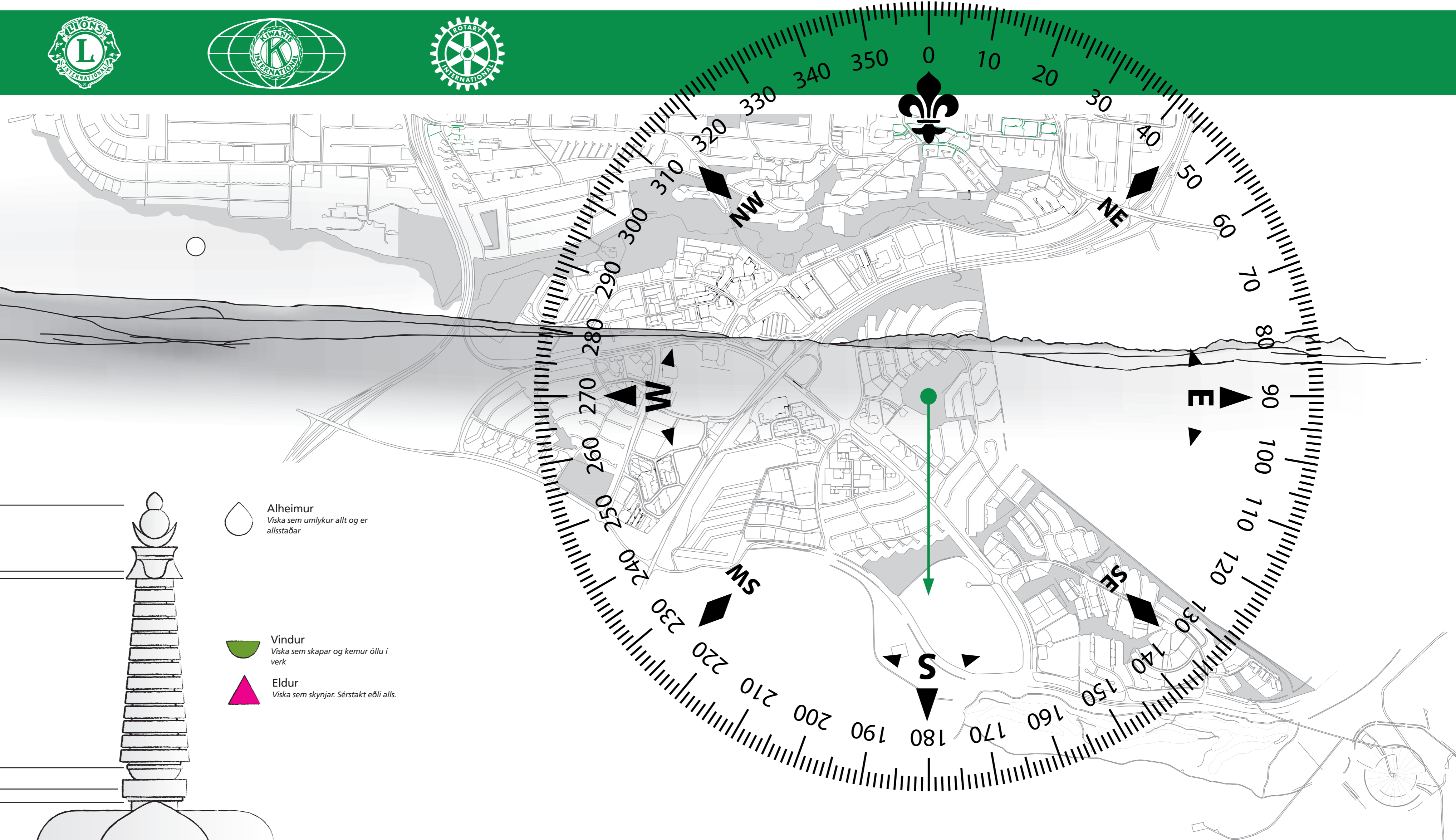
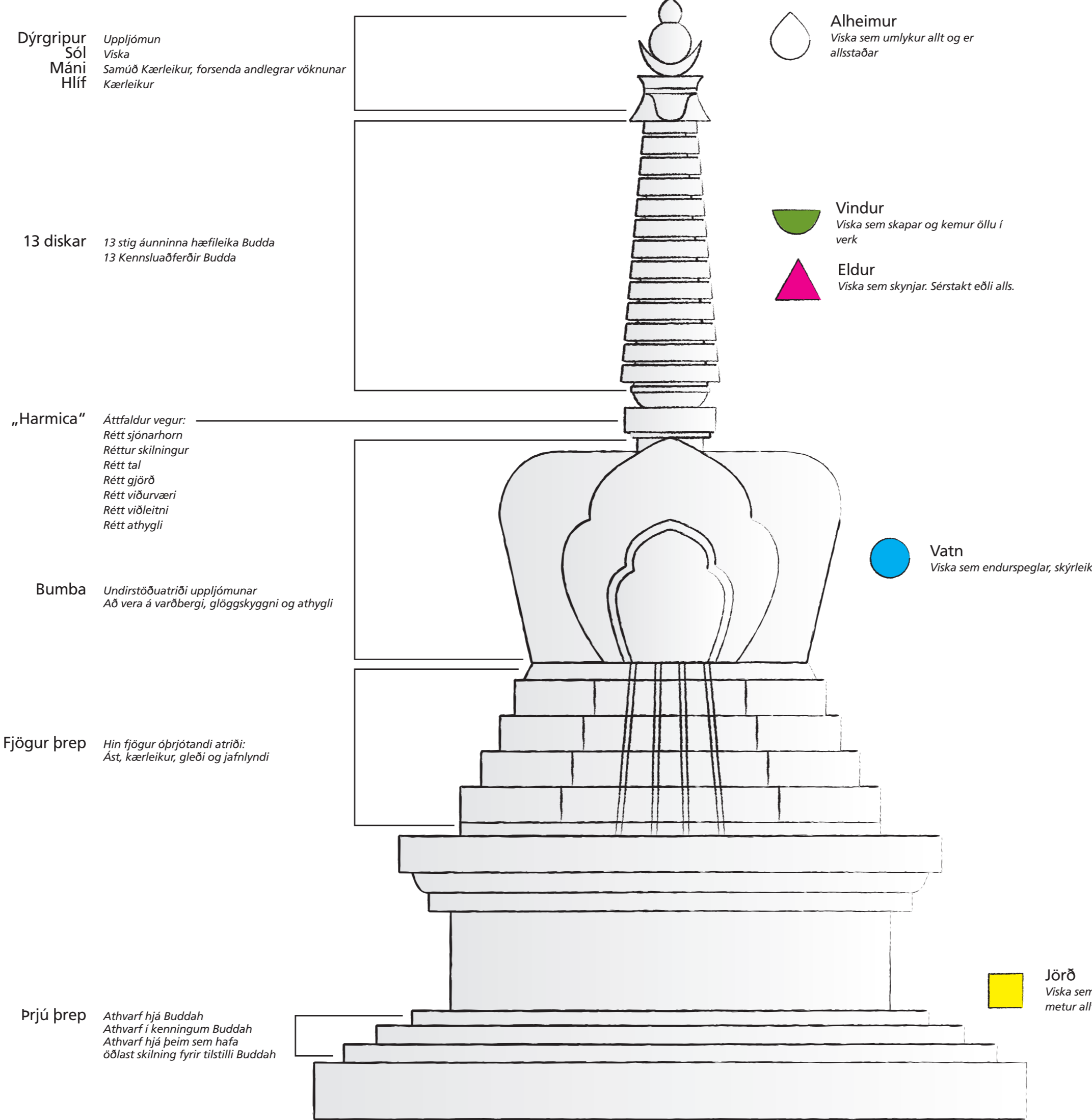
Hádegishóll eða Hádegishólar draga nafn sitt af því að eystri hóllinn var eyktarmark frá bænum Fífuhammi sem var syðst Kópavogsgjarðanna fjögurra. Hóllinn var í hásuður frá bænum og bar því sól yfir hann á hádegi.

Eyktarmark er fastur punktur í landslagi sem sólina ber í frá tilteknum bæ á vissum tímum dags. Helst átti að miða áttina frá eldhúsinu á bænum. Algengt var að fjallstindar, hæðir, skóð eða jafnvel hlaðnar vörður væru eyktarmörk.

Fyrr á öldum var sólarhringnum skipt upp í eyktir sem voru 8 talsins. Ekki er hægt að tímasetja eyktir nákvæmlega eftir stundaklukku nútímans en nöfn þeirra eru: ótta (um kl. 3), **miður morgunn** eða rismál (um kl. 6), **dagmál** (um kl. 9), **miðdegi** eða **hádegi** (um kl. 12), **nón** (um kl. 15), **miður aftann** eða **mið-aftann** (um kl. 18), **náttmál** (um kl. 21) og **miðnætti** eða **lágneitti** (um kl. 24). Því eru til örnefni eins og Miðmorgunsvörður, Dagmálahnúkur, Hádegishóll, Nónskál, Miðaftansdrangur, Náttmálaborg.

Hádegishólar eru ávalir grágrýtishólar með áberandi ísaldarminjum (hvalbókum og jökulrákum). Bergið í klöppunum tilheyrir svokölluðu Breiðholtsgrágrýti en það liggur ofan á Reykjavíkurgrágrýtinu sem Kópavogur stendur að mestu á og er um 300.000- 400.000 ára gamalt. Af því má ráða að Hádegishólar eru með yngri jarðmyndunum í Kópavogi og eru yngri en t.d. Víghólar og Borgarholt.

Hvalbók nefnast jökulsornfir klapparhólar og þekkjast á því að sú hlið klapparinnar sem vissi á móti skriðstefnu jökulsins og jökulþunginn mæddi mest á, er fremur slétt og aflíðandi. Hin hliðin sem vissi undan skriðstefnunni er hins vegar oft brött og stöllótt, enda náði jökullinn að rífa flyksur úr berginu þeim megin. Jökulrákir á Hádegishólum urðu til fyrir um 10.000 árum þegar jökullinn skreið fram og rispaði undirlagið með urð og grjóti. Af stefnu hvalbaka og jökulráka má ráða að jökullinn sem síðast gekk yfir Kópavog hafði stefnuna NV- SA.

Stupur eru forn asísk mannvirki sem upphaflega voru reist sem minnisvarðar um fornar hetjudáðir. Með tilkomu búddatrúar fyrir um 2500 árum breyttist tilgangur þeirra í að vera minning um brautryðjendur í þroska mannkynsins og hvatning um að feta í fótspor þeirra og leita leiða til andlegs þroska.

Stupan á Hádegishólum er byggð samkvæmt tibeskum hefðum og reglum. Sérhvert form felur í sér táknræna merkingu um leiðir til innri þroska. Í heild sinni táknar stupa uppljómaðan hug. Hug sem hafinn er yfir allar takmarkanir og neikvæða eiginleika. Hug með fullkomið jafnvægi kærleiks og visku.

Ytri, innri og dulin (esoterísk) gerð stupu veitir henni lækningamátt, umbreytir neikvæðri orku í nánasta umhverfi og hefur hulin djúpstæð áhrif á allar skynverur sem koma nærri henni. Vegna þessara eiginleika stupa hafa þær verið byggðar víðsvegar um heim.

Stupunni var valinn staður á Hádegishólum vegna velvilja og víðsýni bæjaryfirvalda í Kópavogi.

Landið þar sem stúpunni var fundinn staður var blessað 21. ágúst 1992 af Ven Thrangu Rinpoche. Ven Lama Zopa Ronpoche vígði stupuna 18. nóvember 1993.

Frumkvæði að byggingu stúpunnar hafði íslensk kona sem búið hefur meðal tibeskra flóttamanna í Indlandi í áratugi og naut hún aðstoðar listamanna frá Íslandi, Tibet, Nepal, Indlandi og Ungverjalandi. Alls kom á annað hundrað manns af ólíku þjóðerni og trú að gerð stúpunnar.